

Csillagfedések

Holdfogyatkozás II.

A március 6-i határidő után további hat beszámoló érkezett, a következő amatőröktől:

Barankai József (Szomolya)	Keszthelyi Sándor (Pécs)
Berki György (Szomolya)	Kiss Katalin (Szomolya)
Dedinszky Ildikó (Szomolya)	Kónya András (Szomolya)
Fodor László (Szomolya)	Méhes Ottó (Somorja, CS)
Halmi Gábor (Pécs)	Molnár Anetta (Szomolya)
Higi Anett Réka (Pécs)	Posta Róbert (Szomolya)
Horváth Valéria (Pécs)	Sós Csilla (Hévíz)
	Tóth Krisztián (Dunakeszi)

Ez úton is kérjük az észlelőket a beküldési határidő betartására. Elsőként tekintsük át a késve érkezett megfigyeléseket, a feldolgozás első részében szereplő szempontok alapján:

A pécsi amatőrök a Misinatetőn lévő tévétorony teraszán ill. annak lábánál végeztek megfigyelésüket. Halmi G. és Sós Cs. 8 cm-es refraktorral határozottan látta a tengereket és a krátereket a rozsdabarna umbrában. A peremet kékeszürkének, a holdbelsőt haragosvörösnek látták. A kilépés idején a félárnyék szürkés-kék volt.

Keszthelyi S. és két társa (Higi A. és Horváth V.) 15 perccel a belépés előtt vette észre a félárnyékot. 18:05-kor, több mint 50%-os fázisnál a Hold fényes részét kitakarták a tévétorony oldalával: a sötét rész vörös-rozsdavörös színben pompázott a tengerekkel együtt. A teljesség ideje alatt a Hold fényes korongként ragyogott a besötétedett égen. Narancssárga-rozsdavörös színű volt tányérja. A szomolyaiak a kontaktusokon kívül a fogyatkozás Danjon-intenzitását becsülték meg: $L = 3$.

Az előző számban elkezdett témakörönkénti feldolgozást a kontaktusmérésekkel és a fotografikus megfigyelések ismertetésével kívánjuk befejezni.

A fő kontaktusok. A tavaly augusztusi fogyatkozással szemben februárban az egész jelenséget figyelemmel kísérhettük.

Az átlagolt adatokból kitűnik, az észlelt eltérések az umbra határát illetően bőven belül vannak a 2%-os tűréshatáron. Finomabb eltérések megállapításához az eltérő műszerezettséget és a személyi tényezőket is figyelembe kellene venni. Összességében megállapítható, hogy a földárnyék mért nagysága jól közelített a számítottéhoz. Több mint 0,3%-os (a Hold mozgásában kb. félperces) negatív tendencia volt tapasztalható az umbra nyugati és déli peremén. A keleti perem szinte tökéletesen illett a számítottéhoz.

első kontaktus		második kontaktus		harmadik kontaktus		negyedik kontaktus	
17 ^h		18 ^h		19 ^h		20 ^h	
Tuboly	26:00	Tepliczky	43	Szabó S.	29:40	Kász	51:20
Mizsér	27	Szarka	47:29	Szücs	29:50	Szabó S.	51:20
Czett	27	Szücs	47:35	Sajtz	30	Mizsér	52
Kern	27	Illés	48-49:20	Tuboly	31:10	Wieszt	52:25
Decsi	27:33	Petrovics	48:42	Mizsér	32	Kecskeméti	52:28
Szentmártoni	27:34	Iskum	48:50	Illés	32:37	Kónya	53:10
Morvai K.	27:39	Tuboly	48:54	Fekete	32:52	Tuboly	53:14
Szabó R.	27:47	Wieszt	48:58	Kónya	33:10	Szöllösi	53:20
Petrovics	27:50	Mizsér	49	Iskum	33:40	Decsi	53:21
Herbst	27:55	Kónya	49:09	Tepliczky	34	Fülöp	53:21
Fülöp	27:59	Fekete	49:20	-----	-----	Szentmártoni	53:31
Kónya	28:25	Szlanicska	49:30	átlag:	31:53	Fekete	53:36
Szöllösi	28:25	Kász	49:46	előrejelzés:	32:54	Morvai K.	53:37
Szabó S.	28:31	Szabó	49:46	O-C	-01:01	Illés	53:45
Kász	28:32	Tóth	49:48		-0,56%	Czett	53:49
Szücs	28:42	Fülöp	50:05			Szabó R.	53:52
Fekete	28:50	Decsi	50:22			Morvai F.	54:39
Tepliczky	29	Morvai F.	50:32			Tepliczky	55
-----	-----	Morvai K.	50:37			Sajtz	56:30
átlag:	27:52	Szentmártoni	51:19			-----	-----
előrejelzés:	28:36	Czett	51:31			átlag:	53:23
O-C:	-0:44	Kern	51:34			előrejelzés:	53:30
	-0,4%	-----	-----			O-C:	-0:07
		átlag:	49:36				-0,06%
		előrejelzés:	49:12				
		O-C:	+0:24				
			+0,2%				

I. táblázat. A fő kontaktusok megfigyelt értékei

Kráter-kontaktusok. Az ALPO standard krátereknek megfelelő méréseket a következő amatőrök végeztek (a más kráterekről készült méréseket feldolgozásuk nehézsége miatt nem vesszük figyelembe):

Barankai József	2	Kovács Zsolt	7
Darnay György	27	Petrovics Péter	9
Decsi László	24	Sajtz András	9
Fekete J., Varga B., Hidi Zs.	14	Szabó Sándor	30
Fülöp József	30	Szarka Levente	5
Illés Elek	2	Szöllösi Attila	11
Iskum József	5	Tepliczky István	4
Kász László	28	Tuboly Vince	8
Kecskeméti Péter	4	Voith Petra	7
Kónya András	2		

Sajnos a kráterekre vonatkozó pontos előrejelzésekkel nem rendelkezünk, így ezeket az értékeket az előrejelzettel összevetni nem tudjuk. Amint sikerül megszerezni, visszatérünk a témára. A szélesebb körű feldolgozás érdekében az összes beküldött adatot továbbítjuk az ALPO részére.

A 15 kráter belépésének és kilépésének időpontja:

név	mérések száma	időátlag	mérések száma	időátlag
Grimaldi	5	17:33:26	6	19:51:28
Aristarchos	9	17:34:40	8	20:05:56
Kepler	9	17:38:26	6	20:03:07
Copernicus	13	17:46:42	9	20:10:56
Pytheas	6	17:44:25	5	20:14:41
Timocharis	7	17:48:17	6	20:20:16
Tycho	14	18:14:15	7	19:49:23
Plato	11	17:50:10	8	20:28:40
Aristoteles	8	17:59:28	6	20:35:41
Eudoxus	8	17:59:36	5	20:35:33
Manilius	8	18:01:29	7	20:26:04
Menelaos	9	18:05:00	6	20:30:11
Plinius	9	18:08:58	7	20:33:03
Teruntius	8	18:23:08	6	20:40:22
Proclus	7	18:20:12	5	20:44:22

Fotografikus megfigyelések. Több amatőr fotografikus tevékenységéről van tudomásunk, azonban mindeddig csupán öten jutatták el legsikerültebb képeiket. Kérjük, a többiek se késlekedjenek, legalább mutatóba küldjenek néhány darabot a fogyatkozások fotografikus gyűjteményébe.

Kovács Zsolt 27 DIN-es Kodacolor Goldra készített hosszú expozíciós idejű felvételein gyönyörűen látszik az umbra belsejének több színárnyalata. Szabó Sándor Scotch 100-ra szintén a totalitás idején készített fotókat. E két sorozat színleírása az előző számban található. Szlanicska Tibor és Németh Gergely 13 fotója végigkíséri a fogyatkozást. Földesi Ferenc három színes fotója szintén a fogyó Holdat mutatja, jól látszik rajta a fényes holdperem nyúlványa. Méhes Ottó a totalitásban lévő Holdról készített 3 másodperces fotót 30 DIN-es filmre, melyen a Hold legsötétebb része is kivehető, a déli rész pedig teljesen "beégett".

(Video-észlelést küldött Kiss János Mindszentről az MCSE számára. 80 mm-es refraktoron keresztül örökítette meg a fogyatkozás egyes fázisait. Ugyanezen a kazettán láthatók napészlelési videós kísérletei. — szerk.)

Jupiter-holdak fogyatkozásai

Kérjük az e témában megfigyelést végzőket, hogy az 1989/90-es láthatóságról összesített adataikat küldjék be a rovatvezetőnek május folyamán.

Napfogyatkozás

A napfogyatkozás megfigyelésére induló csoportok jelentkezzenek a rovatvezetőnél a legfrissebb információk cseréje és a megfigyelések összehangolása céljából. Kérjük, hogy utuk végeztével mihamarabb jelentkezzenek beszámolóikkal!

SZABÓ SÁNDOR